

ALBINISM JA MELANISM EESTI LINDUDEL

Lemming R o o t s m ä e
Kroonuaia 22-1, Tartu EE-2400

Käesoleva ülevaate aluseks on Eesti ornitoloogilises kirjanduses kuni 1993. aastani avaldatud andmed ja lisaks veel üksikud vaatlused, mis trükikirja pole jõudnud.

Kui jätta kõrvale albinootiliste isenditega silmatorkav kodutuvi, on Eestis albinismi siiani registreeritud 43 linnuliigil, kokku 170 juhul. Viimastest 66 juhul oli tegemist täieliku ja 87 juhul osalise albinismiga, ülejäänud 17 juhul selle kohta täpsed andmed puuduvad.

Albinootiliste isendite poolest on kindlalt esikohal sinikael-part 31 teadaoleva juhuga, millest enamik pärineb 1980. aastatest.

Teist ja kolmandat kohta jagavad 16 juhuga kuldnokk ja hallvares, kellele järgnevad rasvatihane (14 juhtu, kõik Pärnumaalt), suitsupääsuke (11), koduvarblane (9), hakk (7, enamik Tartust), hallrastas (6), künnivares (5), naerukajakas (4), kalakajakas, räästapääsuke, metsvint, talvike ja teder (igaühte 3). Kahe juhuga on esindatud hiireviu, merisk, musträhn, väike-kirjurähn, ohakalind ja määramata varblane. Ainult ühel korral on albinismi täheldatud järgmistel linnuliikidel: hallhaigur, valge-toonekurg, luitsnokk-part, lauk, sookurg, kiivitaja, balti risla, sooräts, suur-kirjurähn, kaldapääsuke ja määramata pääsuke, linavästrik, kivitäks, must-rästas, laulurästas, vainurästas, väike-pöösalind, salu-lehelind, hall- ja must-kärbsenäpp, sinitihane, pasknäär, põldvarblane ja leevike.

Hoopis haruldasemad on melanootilised linnud: neid on Eestis registreeritud vaid kuue linnuliigi hulgas, kokku 16 juhul. Esikohal on sinikael-part ja naerukajakas kumbki 6 juhuga. Suur-kirjurähnil, linavästrikul, hallvaresel ja põldvarblasel on aga melanismi täheldatud vaid üks kord.

Albinism and melanism in Estonian birds

The overview is based on the data reported in the Estonian ornithological literature till 1993, but also on fragmented unpublished data.

Since the Home Pigeon with frequent albinotic forms is left out, albinism in Estonian birds have been reported in 43 species (170 cases in total). The top list of species include the Mallard (31 cases), the Starling and the Carrion Crow (both 16 cases). Melanism in Estonian birds has been registered in 6 species in 16 cases: the Mallard and the Black-headed Gull (both in 6 cases). Once a melanotic Great Spotted Woodpecker, White Wagtail, Carrion Crow and Tree Sparrow have been observed.

LINAVÄSTRIKU HUVITAV PESAPIIK

Peculiar nest site of a Pied Wagtail

Kalev J a a m a
Pikk 75-6, Elva EE-2442

1993. aasta 25. juunil leidsin linavästriku pesa mõõdukalt kasutatava raudtee rööpme alt, kahe liipri vahelt. Selles oli 5-6 peaaegu lennuvõimelist poega. Pesa paiknes u. 100 m kaugusel Elva jaamahoonest, ümbritsetuna 4 paarist rööpmetest, õlisest killustikust ja kidurast umbrohest. Vajab toonitamist, et rongid läbivad Elva jaama ööpäev läbi (keskmiselt u. 10 rongi).